

Paleontoloji

4300 Yıllık Taş Aletler, Şempanzelere Ait!

Alet yapımı, bir zamanlar insanın beyin büyüklüğü, dil kullanımı, yürüme biçimi gibi tanımlayıcı bir özelliği kabul edilirken, bu şerefi de paylaşacağımız ortaklarımız olduğunu öğrendik. Şempanzelerin taşla fıstık kırdıkları, karınca avlamak için sopalardan yararlandıkları, sopalardan yaptıkları 'fırçalarla' bal çıkardıklarını bir süredir biliyoruz. Solucanı içinde bulunduğu tüpten çıkarmak için bir teli büküp kanca haline getiren ünlü karga örneğiye daha yeni. Kargalar için ne yorum yaptıklarını bilmiyoruz, ama alet kullanan şempanzelerin, bunu, kendileriyle aynı bölgede yaşayan insanları taklit ederek öğrenmiş oldukları yolunda görüşler de var. Ancak Afrika'nın Fildişi Sahili'nde çalışma yapan araştırmacıların keşfettikleri taştan çekiçler, kuşkuyla pek yer bırakmayacak bulguları da beraberlerinde getirmiş durumda. 4300 yaşında oldukları saptanan bu aletleri

yapanların, insan değil de şempanze olduğuna ilişkin güçlü deliller de bulunuyor. Birincisi, bu tarihte bölgede insan etkinliklerinin olmayışı. Burada

çiftçiliğin başlaması, aletlerin yapıldığı tarihten yaklaşık 2000 yıl sonrasına karşılık geliyor. İkinci kanıt, taşların üzerindeki nişasta kalıntıları. Bunların, insanların değil, şempanzelerin yediği bir fıstık türüne ait olduğu saptanmış. Üçüncüsü de, taşların, şempanzelerin şimdi de yeğlediği, ancak bölge insanların kullanmadığı granitli taştan yapılmış olması.

Araştırmacılar, aletlerin yaşından yola çıkarak, alet yapımının şempanzeler arasında 4000 yıl boyunca nesilden nesile geçmiş olabileceğini düşünüyorlar. Tabii ortaya çıkan bir başka soru da, daha önce insanlarla ilişkilendirilmiş başka basit aletlerin de aslında şempanze marifeti olup olamayacağı. Ama şurası kesin ki, artık şempanzelerin de bir "Taş Devri" var!

ScienceNow Daily News, 12 Şubat 2007

